

Kh 26.11.2024

Pellon kunnan yleinen ohje hankinnoista ja hankintasopimuksista

Tässä hankintaohjeessa ohjeistetaan toimintatavoista kunnan ja sen määräysvallassa olevan tytäryhteisön hankinnoista ja hankintasopimuksista. Hankintayksiköllä tarkoitetaan paitsi Pellon kuntaa myös sen määräysvallassa olevia tytäryhtiöitä.

Pellon kunnan tytäryhteisöt noudattavat tätä hankintaohjetta ja toteuttavat pienhankinnat tämän ohjeen mukaisin menettelytavoin.

Hankintaohjeeseen on liitetty ohjetta täydentäviä liitteitä. Kunnanhallitus voi päätöksellään päivittää tätä hankintaohjetta, kun lainsäädäntö muuttuu, viranomaisohjeet muuttuvat tai kun kunnan hankintoihin tai sopimushallintaan liittyviä toimintatapoja kehitetään tai hankintojen suorittamiseen liittyvät järjestelmät muuttuvat niin, että tämä ohjeen sisältöä on tarpeen päivittää asianomaisia muutoksia vastaaviksi.

Hankintaohje sisältää erityisesti ohjeistusta niiden hankintojen tekemiseen, jotka alittavat hankintalain mukaiset kynnysarvot (ns. pienhankinnat) ja joita laki julkisista hankinnoista säätelee vain joiltakin osin. Hankintaohje sisältää myös hankintalain soveltamisalaan kuuluvien hankintojen toteuttamiseen liittyviä menettelytapaohteita sekä sopimushallintaan liittyvää ohjausta.

Kh 26.11.2024

Hankintaohjeessa käytetyt termit

Termi	Selitys
Hankintalaki	Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016), jonka tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden, innovatiivisten ja kestävien hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.
Dynaaminen hankintajärjestelmä (DPS)	Sähköinen hankintamenettely tavanomaisille ja markkinoilla yleisesti saatavilla oleville hankinnoille. DPS on kestoensa ajan avoin kaikille soveltuvuusehdot täyttävälle toimittajille. Kaikki kiinnostuneet toimittajat voivat pyytää osallistua järjestelmään. Yksittäiset hankinnat DPS:n sisällä on kilpailutettava DPS:n ehtojen mukaisesti. Pellon kuntakonserni voi kilpailuttaa hankintatarpeitaan esim. Hanselin DPS:n sisäisenä kilpailutuksena ja välttyä mm. tarjoajien soveltuvuuden ja velvoitteiden hoidon valvonnalta.
Kevennetty kilpailutus tai minikilpailutus	Puitejärjestelyn tai DPS:n ehtojen mukaisesti järjestelyyn/järjestelmään hyväksytyjen toimittajien välillä toteutettu kilpailutus.
Kynnysarvo	Rahamääräinen arvo, jonka ylittävä hankinta on suoritettava ao. kynnysarvon määrittelemien hankintamenettelyjen mukaisesti. Esim. Kansallinen kynnysarvo ja EU-kynnysarvo.
Pienhankinta	Hankintalain mukaisten kynnysarvojen alittava hankinta, joka toteutetaan konsernin omien ohjeiden mukaisesti. Pienhankintojen kilpailutukseen ei sovelleta hankintalakia ja ne voidaan toteuttaa kevyemmillä menettelyillä. Myös pienhankintaa suunnitellessa tulee kuitenkin muistaa avoimuuden ja tasapuolisen kohtelun periaatteet.
Puitejärjestely	Yhden tai useamman hankintayksikön ja yhden tai useamman toimittajan välinen sopimus, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintasopimuksia koskevat hinnat ja suunnitellut määrät sekä muut ehdot.
Suorahankinta	Hankintamenettely, jossa hankintayksikkö neuvottelee valitsemiensa toimittajien kanssa hankintasopimuksen ehdoista julkaisematta etukäteen hankintailmoitusta. Laki määrittelee sallittujen suorahankintojen perusteet.

Kh 26.11.2024

Sisällys

1	Yleiset periaatteet.....	4
2	Hankintoja ohjaavat tavoitteet	4
3	Hankintatoiminnan ohjaus, organisointi ja päätöksenteko	4
3.1	Hankintatoiminnan ohjaus ja suunnittelu	4
3.2	Hankintatoiminnan organisointi	4
3.3	Hankintojen hyväksymisvaltuudet	5
4	Hankinnan ennakoidun arvon määrittely.....	5
5	Hankintojen jaottelu ja kynnysarvot.....	6
5.1	Kansalliset kynnysarvot (Hankintalain 25 §).....	6
5.2	EU-kynnysarvot (ilman arvonlisäveroa) 1.1.2024 alkaen (Hankintalain 26 §).....	7
5.3	Vesi- ja energiahuollon hankintojen kynnysarvot (ns. Erityisalojen hankintalaki 13 §)	7
6	Hankinnan toteutusvaihtoehdot.....	7
7	Suorahankintaperusteet	8
8	Hankintojen suunnittelu ja valmistelu	9
8.1	Hankintojen suunnittelu	9
8.2	Hankintojen valmistelu.....	9
9	Hankintojen toteutus.....	9
9.1	Pienhankinnat eli kansallisen kynnysarvon alittavat hankinnat	9
9.1.1	Pienhankinta, jonka arvo alle 5 000 eur.....	10
9.1.2	Pienhankinta, jonka arvo 5 000 - 60 000 euroa	10
9.1.3	Muut pienhankinnat.....	11
9.2	Kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat	11
9.3	EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat	11
9.3.1	Avoin hankintamenettely (hankintalain 32 §)	11
9.3.2	Rajoitettu hankintamenettely (hankintalain 33 §).....	12
10	Sopimushallinta ja toimittajayhteistyö.....	12
10.1	Hankintasopimuksen tekeminen	12
10.2	Hankintasopimusten käyttö	13
10.3	Yhteishankintasopimusten käyttö.....	13
10.4	Hankintasopimusten seuranta ja toimittajayhteistyö	14
10.5	Hankintasopimusten optiovuosien käyttö.....	14
11	Hankinta-asiakirjojen säilyttäminen	14
12	Tilaaminen	14
13	Hankintaprosessissa käytetyt järjestelmät.....	14
14	Asiakirjojen julkisuus.....	15
15	Hyödyllisiä linkkejä ja lisää tietoa julkisista hankinnoista	15

Kh 26.11.2024

1 Yleiset periaatteet

Hankinnat toteutetaan tehokkaasti, taloudellisesti ja vastuullisesti noudattaen julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016, jäljempänä hankintalaki).

Hankinnoissa noudatetaan periaatteita:

- Avoimuus: Hankinnoista tiedotetaan avoimesti.
- Tasapuolisuus ja syrjimättömyys: Tarjoajia kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi kaikissa hankinnan vaiheissa.
- Suhteellisuus: Hankintoja koskevat vaatimukset ja sopimusehdot ovat oikeassa suhteessa hankinnan arvoon ja luonteeseen nähden. Hankinnoissa noudatetaan tarkoituksenmukaisia menettelytapoja suhteessa kunnan kokoon ja toimintaan.
- Hankinnoilla tuetaan kunnan toimintavarmuutta ja tulostavoitteiden saavuttamista.
- Hankinnan toteuttamisen edellytyksenä on, että hankittava tavara tai palvelu on tarpeellinen ja että talousarvio sisältää hankintaa varten tarvittavan määrärahan.

2 Hankintoja ohjaavat tavoitteet

Hankinnoissa hyödynnetään ensisijaisesti Pellon kunnan omia hankintasopimuksia ja sidosyksiköiden tuottamia palveluita sekä sellaisten yhteishankintojen sopimuksia, joihin kunta on liittynyt. Lisäksi pyritään hyödyntämään yhteistyötä muiden hankintayksiköiden kanssa.

Kunnan hankintojen vastuullisuustavoitteiden ja vaikuttavuuden edistämisen mahdollisuuksia on arvioitava hankintoja tehtäessä.

3 Hankintatoiminnan ohjaus, organisointi ja päätöksenteko

3.1 Hankintatoiminnan ohjaus

Kunnan hankintatoimintaa ja sen kehittämistä johtaa kunnanjohtaja. Kaikissa hankinnoissa noudatetaan tätä hankintaohjetta.

3.2 Hankintatoiminnan organisointi

Hankinnoissa hyödynnetään pääosin konsernitoimijoiden palveluita, osaamista sekä kunnan ja konsernin omia hankintasopimuksia sekä sellaisia yhteishankintasopimuksia, joihin Pellon kunta on liittynyt.

Hankintojen ja sopimusten valmistelusta vastaa kunkin palvelualueen vastuhenkilöt.

Kh 26.11.2024

3.3 Hankintojen hyväksymisvaltuudet

Hankinnan hyväksyjä	Hankintavaltuuden yläraja
Kunnanjohtaja	100 000 euroa
sivistysjohtaja, tekninen johtaja	60 000 euroa
hallintovastaava, henkilöstö- ja hyvinvointi-vastaava, rehtori, varhaiskasvatusjohtaja	20 000 euroa

Taulukko 1

Viranhaltijapäätökset tehdään kaikista yli 5 000 euron arvoisista hankinnoista. Viranhaltijapäätökset tehdään asianhallintajärjestelmässä.

Palvelu- ja tehtäväalueiden hankintojen hyväksyjät voivat päättää esittelystä kaikista talousarvioon kuuluvista hankinnoista omien vastuualueidensa asioissa ja hankintavaltuuksiensa mukaisesti (taulukko 1).

Kunnanjohtaja päättää talousarvioon kuulumattomista hankinnoista hankintarajojen puitteissa.

Hankinnasta päättävä viranhaltija päättää noudatettavasta hankintamenettelystä ja hankinnan salassapidosta. Hankinnan esittelijän tulee selvittää noudatettava hankintamenettely ja salassapitoa koskevat asiat sekä perustella niitä koskevat esitykset ja noudattaa kunnan tietoturvamääräyksessä annettuja määräyksiä.

4 Hankinnan ennakoidun arvon määrittely

Hankintojen suunnitteluvaiheessa ja ennen hankinnan aloittamista on laskettava sen ennakoitu kokonaisarvo (alv 0 %), jotta tiedetään, mitä menettelyä ohjaavia sääntöjä hankinnassa on huomioitava. Arvoa laskettaessa on otettava huomioon mahdolliset optio- ja muut sopimuksen pidennysehdot sekä tarjoajille maksettavat palkkiot. Taulukossa 2 on esitetty ennakoidun arvon laskeminen eri tilanteissa.

Hankinnan jaottelu	Ennakoidun arvon laskemishje
Yksittäinen tavara- tai palveluhankinta	Suurin maksettava kokonaiskorvaus mukaan lukien mahdolliset vaihtoehdot sekä optio- ja pidennysehdot.
Rakennusurakka	Urakan arvo sekä sellaisten urakan toteuttamisessa tarpeellisten tavaroiden ennakoitu kokonaisarvo, jotka hankintayksikkö antaa urakoitsijan käyttöön.
Tavarahankinta, jonka kohteena on leasing, vuokraus tai osamaksulla hankkiminen	Määräaikaisen, enintään 12 kk voimassa olevan sopimuksen ennakoitu voimassaolon aikainen kokonaiskorvaus. Yli 12 kk voimassa olevan sopimuksen kokonaisarvo jäännösarvo mukaan lukien. Toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen ennakoitu kuukausiarvo kerrottuna 48:lla.

Kh 26.11.2024

Säännöllisesti toistuvat tai määräajoin uudistettavat tavara- tai palveluhankinnat	Viimeksi kuluneen 12 kk:n aikana peräkkäin tehtyjen vastavien hankintojen yhteisarvo, huomioiden seuraavan 12 kk aikana tapahtuvat muutokset määrissä tai arvoissa. Niiden hankintojen yhteisarvo, jotka tehdään ensimmäistä toimitusta seuraavien 12 kk:n aikana tai sitä seuraavan talousarviokauden aikana, jos tämä on pitempi kuin 12 kk.
Palveluhankinta ilman kokonaishintaa	Määräaikaisen, enintään 48 kk voimassa olevan sopimuksen voimassaolon aikainen ennakoitu kokonaisarvo. Toistaiseksi voimassa olevan tai yli 48 kk voimassa olevan sopimuksen kuukausiarvo kerrottuna 48:lla.
Puitejärjestely	Puitejärjestelyn keston ajaksi (yleensä 4 vuotta) suunniteltujen hankintojen kokonaisarvo.
Dynaaminen hankintajärjestelmä	Dynaamisen hankintajärjestelmän keston ajalle suunniteltujen hankintasopimusten kokonaisarvo.
Innovaatiokumppanuus	Kumppanuuden eri vaiheiden aikana toteutettavien tutkimus- ja kehittämistoimintojen sekä kumppanuuden lopussa kehitettävien ja hankittavien tavaroiden, palvelujen ja rakennusurakoiden ennakoitu enimmäisarvo.

Taulukko 2

Hankintaa ei saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin hankintalain säännösten soveltamisen välttämiseksi. Sopimus voidaan tehdä vuodeksi kerrallaan esim. erilaisiin logistiikkaan, riskeihin tai rahoitukseen perustuvista syistä. Rahoitukseen liittyvä syy voi olla esimerkiksi se, että rahoitusta on myönnetty vuosi kerrallaan ja sen jatkuvuudesta ei ole varmuutta.

5 Hankintojen jaottelu ja kynnysarvot

Kilpailutettavan hankinnan kohde, arvo ja aikataulu määrittävät hankintamenettelyn.

Hankintalakia sovelletaan vain kansalliset (taulukko 3) ja EU-kynnysarvot (taulukko 4) ylittäviin hankintoihin. Kynnysarvojen alle jääviin pienhankintoihin ei sovelleta hankintalakia.

EU-kynnysarvo on kunnallisille hankintayksiköille määritelty arvo 1.1.2024 alkaen. Kynnysarvot ilmoitetaan ilman arvonlisäveroa.

Työ- ja elinkeinoministeriö tarkistaa EU-kynnysarvot kahden vuoden välein, kun taas kansallisia kynnysarvoja voidaan muuttaa ainoastaan kansallisen lainsäädännön muutoksien kautta.

5.1 Kansalliset kynnysarvot (Hankintalain 25 §)

Hankinnan laji**Euroa, alv 0 %**

Kh 26.11.2024

Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	60 000
Rakennusurakat	150 000
Sosiaali- ja terveystalvet (Liite E kohdat 1–4, esim. koulu- tus, messut, näyttelyt)	400 000
Muut erityiset palvelut (Liite E kohdat 5–15, esim. oikeudelli- nen neuvonta)	300 000
Käyttöoikeussopimukset	500 000

Taulukko 3

5.2 EU-kynnysarvot (ilman arvonlisäveroa) 1.1.2024 alkaen (Hankintalain 26 §)

Hankinnan laji	Euroa, alv 0 %
Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	221 000
Rakennusurakat	5 538 000

Taulukko 4

5.3 Vesi- ja energiahuollon hankintojen kynnysarvot (ns. Erityisalojen hankintalaki 13 §)

Hankinnan laji	Euroa, alv 0 %
Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	443 000
Rakennusurakat	5 538 000

Taulukko 5

6 Hankinnan toteutusvaihtoehdot

Hankintojen toteuttamisen perusedellytys on, että kunnassa on tavarat tai palvelun tarve ja että hankintaan on talousarviossa varattuna määrärahat.

Ensisijaisesti hankintaan hyödynnetään Pellon kunnan ja konsernin omia voimassa olevia hankintasopimuksia. Mikäli voimassaolevia sopimuksia ei ole, voidaan hankinta toteuttaa seuraavien vaihtoehtojen kautta:

- Kilpailutetaan itse (kansallinen, EU- tai pienhankinta),
- Hyödynnetään yhteishankintayksikön puitejärjestelyitä, DPS:iä tai pienhankin-
tapalvelua (Hansel, Monetra)
- Kilpailutetaan yhteistyössä toisen kunnan tai muun hankintayksikön kanssa
(ts. muodostetaan hankintarengas)
- Annetaan kilpailutuksen toimeksianto yhteishankintayksikölle (esim. Hansel,
Monetra)
- Suorahankintana silloin, kun suorahankinnalle on perustelu.

Kh 26.11.2024

Sidosyksiköiden palveluja ja yhteishankintoja käytetään mahdollisuuksien mukaan ja hyödyllisyyden arvioinnin perusteella.

7 Suorahankintaperusteet

Hankintalain mukaiset kynnysarvon ylittävät hankinnat kilpailutetaan pääsääntöisesti. Suorahankintaa voidaan käyttää vain poikkeustapauksissa. Ennen suorahankinnan käyttämistä tulee varmistaa, että hankintalain edellytykset suorahankinnalle täyttyvät.

Suorahankinnasta tulee tehdä kirjallinen hankintapäätös (viranhaltijapäätös), mikäli hankinnan arvo ylittää pienhankintarajan 5 000 euroa. Suorahankinnan käyttö on perusteltava päätöksessä.

Hankinta voidaan tehdä suoraan valitulta toimittajalta, kun suorahankinnalle on lain mukainen perustelu. Suorahankintamenettelyä voidaan käyttää seuraavissa tilanteissa:

- Avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä ei saatu lainkaan tai soveltuvia tarjouksia/osallistumishakemuksia, eikä alkuperäisiä tarjouspyynnön ehtoja olennaisesti muuteta,
- Teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan eikä järkeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ole, eikä hankintaehtoja keinotekoisesti kavenneta,
- Ehdottoman välttämätön hankinta, määräaikoja ei voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi,
- Tavarat erityisen edullisesti liiketoimintaansa lopettavalta toimittajalta, pesänhoitajalta tai selvittäjältä maksukyvyttömyysmenettelyssä, akordissa tms.,
- Ainutkertaisen taideteoksen tai taiteellisen esityksen luominen tai hankkiminen,
- Palveluhankinta suunnittelukilpailun perusteella suunnittelukilpailun voittajalta,

Suorahankinnat lisätilauksissa:

- Alkuperäiseltä toimittajalta tavarahankinta, jos aikaisemman laitteiston osittainen korvaus/laajennus ja yhteensopimattomuuden tai suhteettomien teknisten vaikeuksien takia ei voi vaihtaa toimittajaa, uusien sopimusten voimassaolo yhteensä alkuperäisen kanssa max. kolme (3) vuotta.
- Aiempaa rakennusurakkaa/palvelua koskeva uusinta, jos suorahankinnasta ilmoitettu aiemman hankinnan ilmoituksessa ja uuden arvo huomioitu hankinnan arvossa (optio), max. kolmen (3) vuoden kuluessa alkuperäisen sopimuksen tekemisestä.

Kh 26.11.2024

8 Hankintojen suunnittelu ja valmistelu

8.1 Hankintojen suunnittelu

Hankintoja suunnitellaan osana muuta toiminnan ja talouden suunnittelua. Hankintasuunnitelman avulla hankinnat voidaan toteuttaa mahdollisimman taloudellisesti ja laadukkaasti.

Hankintasuunnittelu käynnistetään vuosittain siten, että hankintatarpeita kartoitetaan toimialoilta. Merkittävimmät hankintatarpeet seuraavien 1–3 vuoden aikana suunnitellaan vuosittain ja kootaan yhteiseen hankintasuunnitelmaan. Hankintasuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Pienhankintarajan ylittävät hankintatarpeet kerätään kilpailutuskalenteriin. Kilpailutusta edellyttävät hankinnat vaativat valmistelua etukäteen sekä resurssien varaamista hankintojen toteutukseen joko omana työnä tai ulkoistettuna kilpailutuspalveluna (ks. kpl 6). Kilpailutuskalenterin avulla seurataan kilpailutusprosessin läpivientiä vaaditussa aikataulussa.

8.2 Merkittävien hankintojen valmistelu

Hankinnan valmisteluvaiheessa selvitetään mm.

- Pellon kuntastrategiasta ja sopimuksen omistajalta tuleva mahdollinen ohjaus
- Hankinnan ennakoitu arvo (kpl 4 ohjeen mukaisesti)
- Hankinnan toteutusvaihtoehtojen alustava hahmottaminen
- Kokemukset vastaavista aikaisemmista ja olemassa olevista sopimuksista (mitä hyvää, mitä ongelmia ja haasteita on aiemmissa hankinnoissa ollut?)
- Toimittajamarkkinan kartoittaminen (missä ollaan nyt, mihin ala on menossa, nykyiset ja potentiaaliset toimittajat, toimialajärjestöt, muut sidosryhmät).

9 Hankintojen toteutus

9.1 Pienhankinnat eli kansallisen kynnysarvon alittavat hankinnat

Pienhankintojen kilpailutus voidaan toteuttaa kevyemmillä menettelyillä, koska hankintalakia ei sovelleta niihin. Kuitenkin yleisiä periaatteita tulee noudattaa, kuten esim. tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu.

Pellon kunnan hankinnoissa on määritelty arvoltaan vähäisten ja vähäistä suurempien hankintojen rajaksi 5 000 euroa. Seuraavissa kappaleissa on määritelty toimintamallit molempiin tapauksiin.

Mikäli palveluhankinnan arvo ylittää tilaajavastuulain soveltamisrajan, 9 000 euroa koko sopimuskauden aikana, tulee tilaajavastuulaki (1233/2006) myös pienhankinnoissa sovellettavaksi.

Kh 26.11.2024

9.1.1 Pienhankinta, jonka arvo alle 5 000 eur

Alle 5 000 euron (alv 0 %) hankinnan voi toteuttaa suoramankintana, mikäli jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- Voimassa olevaa hankintasopimusta voidaan hyödyntää oston.
- Hintataso on selvillä esim. vastaavan aiemman äskettäin tehdyn hankinnan perusteella ja sen tiedetään olevan kilpailukykyinen.
- Muita potentiaalisia toimittajia ei ole tiedossa. Selvitys toimittajatilanteesta (tai markkinatilanteesta) laaditaan kirjallisesti.
- Tarjouskilpailun kustannukset ylittävät kilpailuttamisesta saatavan hyödyn.
- Hankinnalla on hankintayksiköstä riippumaton ennalta arvaamaton kiire.

Muussa tapauksessa hankinnasta tehdään hinta- ja saatavuustiedustelu vähintään kolmelle potentiaaliselle toimittajalle.

Tarkista tiedot toimittajasta ennen tilausta, vähintään

- Kauppa- ja ennakkoperintärekisteriin kuulumisen ja mahdollinen verovelka (ytj.fi) ja tarvittaessa lisäksi
- Luotto- ja riskitiedot esim. Suomen Asiakastieto Oy:n rekistereistä ja/tai
- Tiedot Luotettava Kumppani –palvelusta (ent.Tilaajavastuu.fi), jos hankinta on tilaajavastuulain piirissä
- Voit myös pyytää todisteet luotto- ja riskitiedoista suoraan toimittajalta.

Suoramankintana toteutetusta alle 5 000 euron arvoisesta pienhankinnasta ei tehdä hankintapäätöstä. Tarjouskilpailun mukaisesta toimittajavalinnasta ilmoitetaan sähköpostitse tarjoajille ja viedään asianhallintajärjestelmään.

9.1.2 Pienhankinta, jonka arvo ylittää 5 000 euroa, mutta on alle kansallisen kynnyksarvon

Mikäli yli 5 000 euron hankintaan ei voida hyödyntää olemassa olevaa sopimusta, hankinnasta pyydetään kirjallinen tarjous tai tehdään hintatiedustelu. Tarjouspyyntö lähetetään vähintään kolmelle potentiaaliselle toimittajalle. Voittava tarjouksen valintaperusteena on halvin hinta tai paras hinta-laatusuhde. Valintaperuste ilmoitetaan tarjouspyynnössä ja hankintapäätöksessä.

Tarjousajan päättymisen jälkeen hankinnasta vastaava vertailee tarjouksia, valitsee voittavan tarjouksen sekä laatii hankintapäätösesityksen hankintavaltuuksien omistajalle päätettäväksi. Hankinnasta laaditaan sopimus, mikäli kyseessä on erityisiä sopimusehtoja sisältävä palvelu tai tavara. Sopimuksen allekirjoittaa hankintavaltuuksien omistaja. Hankintapäätös ja siihen liitettävä pienhankinnan oikaisuohje lähetetään sähköisesti tiedoksi kaikille tarjouksen jättäneille (malliasiakirja liitteessä 1).

Tarkista tiedot toimittajasta ennen tilausta, kuten kappaleessa 9.1.1 on kerrottu.

Kh 26.11.2024

9.1.3 Muut pienhankinnat

Maksuaikakorttihankinnat

Maksuaikakorttia käytetään vähäisiin työhön liittyviin hankintoihin

Mikäli henkilöllä on käytössään maksuaikakortti, suositellaan sillä tehtävän sellaiset pienemmät hankinnat, joihin ei ole hyödynnettävissä voimassa olevaa sopimusta.

Maksuaikakorttien laskut kuitteineen hyväksyy kortin käyttäjän esihenkilö.

9.2 Kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat

Kansallisen kynnysarvon (ks. kpl 5.1) ylittävät hankinnat on pääsääntöisesti kilpailutettava. Kilpailutuksessa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeus-sopimuksista (1397/2016).

Kansallisissa, alle EU-kynnysarvon jäävissä hankinnoissa hankintayksikkö voi itse määritellä hankintamenettelyn, kunhan se noudattaa hankintalain periaatteita ja hankintamenettely on kuvattu ennalta hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Hankintamenettelynä käytetään lähtökohtaisesti joko avointa menettelyä tai rajoitettua menettelyä (ks. kohdat 9.3.1 ja 9.3.2).

Tarjoajilta tulee edellyttää hankinnan kokoon oikein suhteutettujen vähimmäisvaatimusten täyttämistä. Vaatimukset voivat koskea taloudellista ja rahoituksellista tilannetta sekä teknistä suorituskykyä ja ammatillista pätevyyttä. Tilaajavastuulain piiriin kuuluvien asioiden kunnossa olon tulee olla aina edellytyksenä tarjouksen hyväksymiselle.

9.3 EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat

EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa kilpailutus tehdään hankintalaissa kuvattujen menettelyiden mukaisesti. Tarjouspyyntö ja hankintailmoitus julkaistaan Hilma-palvelussa ja mahdollisessa muussa sähköisessä kilpailutusjärjestelmässä

Hankintalaissa määritellään kaikille hankintalain mukaan kilpailutettaville hankinnoille yleiset periaatteet ja säännökset. Hankintamenettelyt voivat poiketa toisistaan.

Yleisemmin käytetyt EU-hankintamenettelyt on kuvattu seuraavissa kappaleissa.

9.3.1 Avoin hankintamenettely (hankintalain 32 §)

Avoimessa menettelyssä kaikilla toimittajilla on oikeus tehdä tarjous tarjouspyynnön vaatimusten mukaisesti. Tarjouksen tekemiseen on varattava vähintään 30 päivää. Tarjousajan tulee kuitenkin olla riittävän pitkä hankinnan laajuus tai luonne huomioon ottaen.

Tarjoajille annetaan mahdollisuus esittää kysymyksiä tarjouspyyntöä koskien. Tähän varataan erityinen määräaika. Vastaukset kysymyksiin julkaistaan sähköisesti kaikille nähtäväksi. Tarjoajan vastuulla on huomioida tarjouksessaan kysymyksiin esitetyt vastaukset.

Kh 26.11.2024

9.3.2 Rajoitettu hankintamenettely (hankintalain 33 §)

Rajoitettu menettely on kaksivaiheinen hankintamenettely, jossa julkaistaan ensin ilmoitus hankinnasta, johon kaikki halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Tarjoajiksi hyväksyttävien ehdokkaiden määrää ja soveltuvuus voidaan rajata hankintailmoituksessa esitettyjen soveltuvuuden vähimmäisvaatimusten sekä soveltuvuuden arviointiperusteiden mukaisesti. Tarjoajiksi kutsuttavien ehdokkaiden määrä on ilmoitettava hankintailmoituksessa.

Ehdokkaita voi vertailla esimerkiksi ehdokkaiden referenssien, taloudellisen tilanteen taikka henkilöstön pätevyyden perusteella. Ehdokkaita on kutsuttava menettelyyn hankinnan kokoon ja laatuun nähden riittävä määrä todellisen kilpailun varmistamiseksi.

Rajoitetussa menettelyssä hankintayksikön on kutsuttava **yhäaikaaisesti ja kirjallisesti** valitut ehdokkaat jättämään tarjouksensa.

Tarkemmat kuvaukset kansallisten ja EU-kynnysarvojen ylittävien hankintojen hankintamenettelyistä löytyvät Kuntaliiton julkisten hankintojen neuvontayksikön linkistä: [EU-hankinta | Hankinnat](#).

9.4 Hankintapäätös

Hankintalain mukaisesta kynnysarvon ylittävästä julkisesta hankinnasta tulee aina tehdä kirjallinen hankintapäätös. Hankintayksikön tulee joko hankintapäätöksessä tai siihen liittyvissä muissa asiakirjoissa eritellä ratkaisuun vaikuttaneet seikat siten, että tarjoaja voi päätöksen ja sen perustelujen nojalla arvioida, onko hankintamenettelyssä noudatettu lain velvoitteita.

Ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavia ratkaisuja esim. tarjoajien soveltuvuudesta tai tarjousten hyväksyttävyydestä, voidaan tehdä jo hankintamenettelyn aikana vaihteittain. Kaikista näistä ratkaisuista on tehtävä kirjallinen, perusteltu päätös.

Hankintayksikön on vaadittava tarjoajalta selvitys tarjouksen hinnoista, jos tarjous vaikuttaa poikkeuksellisen alhaiselta. Kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa tarkistus tulee tehdä aina, kun halvin tarjous on yli 20 %:a alhaisempi kuin seuraava tarjous.

Saadun selvityksen perusteella hankintayksikkö päättää hyväksyykö vai hylkääkö tarjouksen.

Hankintapäätös annetaan tiedoksi tarjouksen jättäneille sähköisesti mahdollisimman pian päätöksen tekemisen jälkeen. Muutoksenhakuohjeet on aina annettava samalla, kun hankintapäätös annetaan tiedoksi.

10 Sopimushallinta ja toimittajayhteistyö

10.1 Hankintasopimuksen tekeminen

Kirjallinen hankinta- tai urakkasopimus tehdään kaikista hankintalain piirissä olevista hankinnoista. Muista hankinnoista tehdään kirjallinen sopimus, mikäli kyseessä on erityisiä sopimusehtoja sisältävä palvelu tai tavara. Sopimus allekirjoitetaan

Kh 26.11.2024

hankintavaltuuksien mukaisesti. Sopimuksen allekirjoittamisessa tulee noudattaa hankintalain mukaisia määräaikoja hankintapäätöksen tiedoksiannon jälkeen.

Hankintasopimukset säilytetään asianhallintajärjestelmässä. Kaikki sopimukset liitettiin, myös sähköpostitse tehdyt sopimukset ja tilaukset ja voimassa oleviin sopimuksiin liittyvät muutokset tulee tallentaa asianhallintajärjestelmään.

Hankintasopimuksen sopimusvastuuhenkilönä toimii sopimuksen allekirjoittaja. Sopimusvastuuhenkilön vastuulla on:

- Sopimuksen sisällön hallinta, toimitusten seuranta ja koko sopimuksen elinkaaren aikainen hallinta eli toimenpiteet liittyen sopimuksen käyttöönottoon, muutoshallintaan, reklamaatioihin ja päättymisvaiheeseen.
- Sovittujen toimittajanhallinnan toimenpiteiden ja mittareiden seuranta tarvittaessa.
- Hankintoja koskevien tietojen löytyminen ajantasaisena asianhallintajärjestelmässä.
- Viestintä sopimuksen tiedoista niitä tarvitseville.

10.2 Hankintasopimusten käyttö

Kilpailutuksen jälkeen ennen sopimuksen voimaan astumista käydään sopimuksen sisältö läpi yhdessä toimittajan kanssa, jotta sopimusosapuolilla on selkeä ja yhtäläinen käsitys osapuolten tehtävistä, vastuista ja velvoitteista erityisesti laajoissa hankinnoissa.

Sopimusten elinkaarenhallinnan keskeisiä asioita ovat:

- Hankintasopimusta ei saa olennaisesti muuttaa sopimuskauden aikana ilman hankintalain mukaista uutta hankintamenettelyä.
- Hankintasopimukseen voidaan kuitenkin tehdä muutos, jos se perustuu hankintasopimuksessa mainittuihin ehtoihin esimerkiksi hintojen muuttamisesta tai muiden sopimusehtojen muuttamisesta koskeviin ehtoihin.

Sopimusta käyttävän tilaajan vastuulla on:

- Selvittää mitä hankintasopimusta tilaukseen voi käyttää
- Hintojen ja muiden tilaukseen liittyvien sopimusehtojen sopimuksenmukaisuus
- Huolehtia tilauksen vastaanottamisesta ja reklamoida ajoissa tarvittaessa.

10.3 Yhteishankintasopimusten käyttö

Pellon kuntakonserni hyödyntää yhteishankintoja, jotka on tehty muiden hankintayksiköiden kanssa sekä yhteishankintayhtiöiden kilpailuttamia puitesopimuksia. Pellon kuntakonsernin hyödyntämät yhteishankinnat on listattu liitteeseen 2.

Puitejärjestelyssä määritellään sen kilpailuttamisen yhteydessä siihen kuuluvien puitesopimustoimittajien välillä tehtävä toimittajavalinta. Toimittajavalinta ja tilaaminen puitejärjestelyn voi tapahtua:

Kh 26.11.2024

- yhden toimittajan puitejärjestelyissä suoraan sopimustoimittajalta tai
- usean sopimustoimittajan välisen minikilpailutuksen kautta tai
- usean sopimustoimittajan välisen ranking-järjestyksen mukaisesti.

Puitejärjestelyn ehdoissa kuvataan tarkemmin, miten esim. minikilpailujen toteuttaminen on tehtävä.

DPS:ään kuuluvien toimittajien välillä tehdään aina minikilpailutus, jossa pyydetään tarjous DPS ehtojen mukaisesti.

10.4 Hankintasopimusten seuranta ja toimittajayhteistyö

Hankintasopimusten ehtojen toteutumista sekä hinnoittelun sopimuksenmukaisuutta tulee seurata säännöllisesti ja havaituista puutteista tulee reklamoida toimittajille kirjallisesti.

Hankintasopimuksen vastuuhenkilö vastaa toimittajayhteistyöstä sen mukaisesti, mikä katsotaan sopimuksen merkityksen mukaan tarpeelliseksi.

10.5 Hankintasopimusten optiovuosien käyttö

Hankintasopimuksen mahdollisten optiovuosien käytöstä päätetään sopimukseen kirjattujen määräaikojen mukaisesti. Ennen päätöksentekoa on hyvä keskustella toimittajan kanssa optiokauden edellytyksistä.

11 Hankinta-asiakirjojen säilyttäminen

Hankinta-asiakirjat dokumentoidaan sähköisesti ja säilytetään asianhallintajärjestelmässä siten, että ne ovat kaikkien kyseistä hankintasopimusta käyttävien saatavilla helposti.

12 Tilaaminen

Tilauksessa kerrotaan selkeästi mitä ollaan tilaamassa, minkä verran, milloin ja mihin hintaan. Mikäli tilaus perustuu tarjoukseen, liitetään tarjous tilaukseen tai muutoin osoitetaan tarjouksen yksilöintitiedot.

13 Hankintaprosessissa käytetyt järjestelmät

Hankintaprosessissa käytössä olevat järjestelmät ja niiden käyttötarkoitukset ovat:

Järjestelmä tai ilmoituskanava	Käyttökohteet
TWeb	Asianhallintajärjestelmä, diaari, jossa viranhaltijapäätökset, hankintasopimukset, tarjouspyyntöasiakirjat
Hilma	Tarjouspyyntöjen ja hankintailmoitusten ilmoituskanava

Kh 26.11.2024

14 Asiakirjojen julkisuus

Julkista hankintaa koskevien asiakirjojen julkisuudesta on voimassa:

- Tarjouspyyntöasiakirjat ovat julkisia, kun ne on julkaistu sähköisellä ilmoituskannalla.
- Tarjouksen jättäneellä on oikeus saada toisen tarjoajan tarjousasiakirjat nähtäväkseen hankintapäätöksen tekemisen jälkeen, oikeutta ei kuitenkaan ole liike- tai ammattisalaisuutta koskeviin tietoihin.
- Paras tapa pyrkiä säilyttämään liikesalaisuudet on pyytää tarjouspyynnössä yritystä merkitsemään tarjoukseensa erikseen ne asiakirjat, jotka tämä katsoo liikesalaisuudeksi.
- Hinnan muodostumisen perusteet ja erityistapauksissa myös osahinnoittelu voivat olla liikesalaisuuksia, joita ei ole oikeus saada.
- Tieto tarjousten vertailussa käytetystä hinnasta on aina julkinen.
- Julkisuussäädökset eivät koske hankintarajat alittavia ei-julkisia hankintoja.

15 Hyödyllisiä linkkejä ja lisää tietoa julkisista hankinnoista

Hankintailmoitusten, tarjouspyyntöjen ja kilpailutussuunnitelmien julkaisukanava [Hilma - Etusivu \(hankintailmoitukset.fi\)](https://www.hankintailmoitukset.fi)

Hansel Oy:n yhteishankinnat ja asiantuntijapalvelut [Hansel - Etusivu](https://www.hansel.fi)

Julkisten hankintojen lainsäädäntöä
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161397>

Julkisten hankintojen käsikirja, jossa on laajasti kuvattu hankintatoiminnan järjestämistä ja organisointia, julkisten hankintojen suunnittelua, kilpailuttamista, sopimus- ja toimittajahallintaa sekä kestäväen kehityksen tavoitteiden edistämistä [Julkisten hankintojen käsikirja 2023 \(valtioneuvosto.fi\)](https://www.valtioneuvosto.fi/julkisten-hankintojen-kasikirja-2023)

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö [Hankinnat.fi](https://www.hankinnat.fi)
[Ennakoidun arvon laskeminen | Hankinnat](https://www.hankinnat.fi/ennakoidun-arvon-laskeminen) (www.hankinnat.fi)
[Hankintamenettely | Hankinnat](https://www.hankinnat.fi/hankintamenettely)
[EU-hankinta | Hankinnat](https://www.hankinnat.fi/eu-hankinta)

[Tutkihankintoja.fi](https://www.tutkihankintoja.fi) -palvelun avulla kansalaiset ja yritykset saavat tietoa julkisen sektorin hankinnoista.

Tutkihallintoa.fi -palvelu, jossa tietoa julkisten hankintojen arvosta, ilmoittamisesta ja hankintastrategian ja hankintaosaamisen seurannasta
[Julkiset hankinnat - Tutkihallintoa.fi](https://www.tutkihankinnat.fi)

Työ- ja elinkeinoministeriön ohjeistus <http://tem.fi/julkiset-hankinnat>
[EU- ja kansalliset kynnysarvot - Työ- ja elinkeinoministeriö \(tem.fi\)](https://tem.fi/eu-ja-kansalliset-kynnysarvot)

Kh 26.11.2024

Liitteet	Liite 1	Mallipohja: Pienhankinnan oikaisuohje
	Liite 2	Käytettävissä olevat yhteishankinnat
	Liite 3	Kilpailutuksen valmistelijan muistilista

Jakelu

Tiedoksi